

Aleg. 226.

Sprawozdanie

mniejszości komisji solnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do wykonania uchwały Sejmu w sprawie objęcia sprzedaży soli warzonki w zarząd kraju.

Wysoki Sejmie!

Przedkładając Wys. Sejmowi odmienne od większości komisji wnioski, mamy sobie za obowiązek zaznaczyć pokrótce stanowisko jakie zajęliśmy w ocenianiu sprawozdania Wydziału krajowego, przedstawić obawy, jakie nam proponowane przez większość rezolucje nastroczają i wyjaśnić powody, jakie nas do postawienia odmiennych wniosków skłoniły. —

Przyjmując sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości, pragniemy żeby Sejm polecił przeprowadzenie takich zmian w zarządzie sprzedaży soli i w organizacji tej sprzedaży, któreby doprowadziły do istotnego nabywania i rozsprzedawania możliwie największych ilości soli t. j. do wyczerpywania przeznaczonego przez c. k. Rząd kontyngentu. Rozumiemy, że w tej akcji Wydział krajowy powinien działać w porozumieniu, i przy współdziałaniu Wydziałów powiatowych, godzimy się z proponowanymi ad III. rezolucjami do rządu, i z żądaniem, aby eraryalne magazyny w salinach, były do użytku administracji krajowej oddane; uważamy za wskazane, aby Wydział krajowy zażądał od Wydziałów Rad powiatowych sprawozdań o dotyczących doświadczeniach w handlu solą i wedle wyniku tych sprawozdań zaprowadził w organizacji zmiany jakie uzna za stosowne i pożądane.

Nie przyłączamy się natomiast do tej części polecenia, które uprzedzając wyniki zażądanych od Wydziałów powiatowych opinii nakazuje Wydziałowi kraj. — „aby taką organizację przeprowadził, któraby pozwoliła Wydziałom powiatowym stosownie do miejscowych potrzeb urządzić sprzedaż soli pod kontrolą Wydziału krajowego i po cenach przez niego wyznaczonych, w powiatach, któreby tej organizacji podjąć się nie chciały, pozostałby stan obecny“.

Tą częścią ustępu IIgo uprzedza bowiem komisja wynik opinii jaką objawia w tej sprawie Wydziały, wskazuje potrzebę dwoistej a może trojakiej organizacji sprzedaży soli w powiatach, bo w jednych mają sprzedaż sprawować Wydziały powiatowe, w drugich też Wydziały powiatowe jako zastępcy Wydziału krajowego, w trzecich wreszcie zastępcy przez Wydział krajowy bezpośrednio mianowani. Zastrzeżenie zaś zawarte w tym wniosku komisji, żeby Wydziałom pow.

dozwolone było urządzić sprzedaż stosownie do potrzeb miejscowych, wydaje się nam bezprzedmiotowem bo i obecnie sprzedaż ta stosowaną jest do potrzeb miejscowych, tak co do wyboru miejsc sprzedaży, jako też osób którym ona jest poręczoną, i ceny po jakiej sól jest sprzedawaną, a Wydziały pow. mają też możność życzenia swoje pod tym względem wyrazić. Zastrzeżenie to uważamy także z tego powodu za niewłaściwe, że sprzedaż soli objął kraj w tym celu, by cała ludność miała ją tańszą i po cenie stałej, bez względu na porę roku i warunki transportu. Cel ten jest jeden dla wszystkich powiatów i temi samemi środkami t. j. szybko a tanio dostawą i ożywieniem wiejskiego handlu może być osiągnięty.

Odmienne od większości komisji zapatrujemy się też na kwestyę dostawy soli ze salin do składów, gdzie jest sprzedawaną; inaczej oceniamy osiągnięte dotychczas rezultaty i odmienną proponujemy rezolucyę. Ubiegłe półrocze od czasu objęcia transportu soli przez galicyjskie Tow. handlowe i Spółkę, wykazało Wydziałowi krajowemu, że zcentralizowana dostawa kołowa z 3 salin pokuckich, wypada drożej niż transport w dawnych warunkach praktykowany. Wydział krajowy oświadczył chęć zastąpienia jej dostawą przez swych zastępców t. j. pozostawienia tak Wydziałom pow. jak i zastępcom swobody pobierania soli wprost z tych salin, po cenach które Wydział krajowy naznaczy, a które nad opłatą do skarbu państwa 9 zł. w. a. nie mogą być wiele wyższe, fundusz krajowy bowiem w sprzedaży soli źródła dochodu nie szuka. Tego samego zdania jesteśmy co do transportu kołowego wogóle, bo mniemamy, że składy mogą sobie taniej sól przywozić, niż to robi przedsiębiorca z drugiej lub trzeciej ręki dostawę wykonujący; oświadczamy nawet wyraźnie, że jest pożądanem, aby Wydział krajowy z prawa swego wyznaczania ruty kolejowej lub kołowej czynił taki użytek, by zastępcom pobieranie tej soli najdogodniejszym uczynić, ale nie sądzimy, by można było tanio i bezpiecznie transport soli urządzić i pobór jej zapewnić dając każdemu składowi możność pobierania jej bezpośrednio ze saliny, z pominięciem ustanowionych przez Wydział krajowy spedytorów.

Znane nam są skargi na dzisiejszą generalną spedycyę soli, ale obietnice ubiegających się o nią konkurentów zapewne by się nie ziściły, nowi spedytorowie oddziałyliby zaś szkodliwie na nasze zastępstwa, bo w nich znaleźliby oparcie tak zwani wolni handlarze solą. Wydział krajowy zaś jest winien opiekę krajowem zastępcom sprzedaży soli tem bardziej zapewnić, że przy małej różnicy cen (9 zł. za 100 klg. soli płaconej c. k. Skarbowi i 10¹/₂ zł. pobieranej przeciętnie a 11 zł. maximalnie), zastępcy opłacając za transport 75 ct. do 1 zł., wielkiego zarobku mieć nie mogą.

Niemając przekonania, by zastępcy Wydziału kraj. sami lepiej, regularniej i taniej sól ze salin pobierali, niż ją otrzymują obecnie, także ze względu na koszt któryby urósł dla funduszu sprzedaży soli z obowiązku utrzymywania we wszystkich salinach pełnomocników, choćby spedytorami nie byli, — mniemamy, iż tylko transporta kołowe zastępcom poruczyć by należało.

Wyraz naszej opinii dajemy proponując od większości komisji rezolucyę ad II. 1. i II. 2. i dla przytoczonych tu względów wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonaniu uchwał sejmowych w sprawie objęcia sprzedaży soli warzonki w zarząd kraju.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1) aby zażądał od Wydziałów powiatowych sprawozdań o dotychczasowych doświadczeniach w handlu solą i do wyniku tych sprawozdań starał się zastosować pożądanę w organizacji zmiany.

2) aby pozostawił Wydziałom powiatowym i zastępcom swobodę pobierania soli, mianowicie transportowanej kołowo, wprost ze salin po cenach przez Wydział krajowy oznaczonych.

3) ażeby wyjednał u c. k. Rządu oddanie mu do dyspozycji eraryalnych magazynów w salinach, lub części tych magazynów.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) ażeby uchylił zarządzenia, któremi ograniczono 14-dniowy termin rzeczywistego poboru zamówionej soli z Żup, oznaczony w ustępie 6. reskryptu c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 11. grudnia 1892 l. 40.296.

2) aby taryfy dla przewozu soli na kolejach żelaznych znacznie obniżył, a przynajmniej o tyle, by dla półwagonowych przesyłek soli, przyjętą była taka sama podstawa w obliczaniach frachtu jak dla całowagonowych.

We Lwowie dnia 13. lutego 1894.

Przewodniczący:

J. Męciński.

Sprawozdawca mniejszości komisji:

J. Tarnowski.

Stan. Stadnicki.

Albin Rayski.

